

Spis treści

Część I

ZDROWE DZIECKO – ROZWÓJ, OPIEKA, BEZPIECZEŃSTWO

Rozdział 1. Noworodek – *Maria K. Borszewska-Kornacka* 15

Wprowadzenie 15

Etapy rozwoju wewnątrzmacicznego 15

Opieka nad kobietą w ciąży 18

Zakażenia w okresie ciąży i ich wpływ na płód i noworodka 21

Ocena noworodka i pierwsze zabiegi pielęgnacyjne 22

Karmienie piersią i mlekiem matki 25

Zabiegi pielęgnacyjne i badania przesiewowe 27

Żółtaczka noworodka 28

Wcześnieństwo jako problem medyczno-społeczny 29

Rozdział 2. Pierwsze trzy lata życia dziecka – *Barbara Kowalewska-Kantecka* 31

Wprowadzenie 31

Zadania rodziców 32

Pierwszy rok życia (okres niemowlęcy) 36

Drugi rok życia (okres poniemowlęcy) 66

Trzeci rok życia 69

Rozdział 3. Charakterystyka rozwoju somatycznego dzieci i młodzieży oraz metody jego oceny – *Ilona Szilágyi-Pagowska* 77

Wprowadzenie 77

Okresy rozwojowe 78

Czynniki warunkujące przebieg rozwoju	82
Rozwój dzieci urodzonych przedwcześnie	83
Ocena rozwoju somatycznego	83

Rozdział 4. Medycyna szkolna – *Maria Jodkowska* 105

Wprowadzenie	105
Agresja u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym	106
Aktywność ruchowa dzieci i młodzieży w wieku szkolnym	107
Dziecko krzywdzone	108
Grupowa profilaktyka fluorkowa u uczniów	109
Nauczanie indywidualne	110
Nauczanie (kształcenie) integracyjne	110
Opieka czynna pielęgniarki szkolnej	111
Palenie tytoniu	112
Picie alkoholu	112
Pielęgniarka szkolna	113
Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami	114
Profilaktyczne badania lekarskie (bilanse zdrowia)	114
Siedzący tryb życia	115
Środki uzależniające	116
Testy przesiewowe u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym	119
Uczeń z chorobą przewlekłą lub niepełnosprawnością	119
Wady postawy	120
Wybór zawodu	122
Wychowanie fizyczne w szkole i sport szkolny	123
Wypadki i urazy u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym	124
Żywienie dzieci w wieku szkolnym	126

Rozdział 5. Szczepienia ochronne – *Ewa Bernatowska* 131

Wprowadzenie	131
Szczepienia obowiązkowe	132
Szczepienia zalecane niefinansowane z budżetu Ministerstwa Zdrowia	137
Co najbardziej zagraża niemowlętom i dzieciom do 5. roku życia?	140
Szczepienia obowiązkowe dla osób narażonych w sposób szczególny na zakażenia	141
Szczepienia u dzieci z zaburzoną odpornością	143

Rozdział 6. Bezpieczeństwo dziecka w domu – Marcin Partyka 145

Wprowadzenie 145

Ogólne zasady bezpieczeństwa 146

Dobre nawyki 149

Dostosowanie pomieszczeń, wyposażenia i otoczenia domu

do bezpiecznego przebywania w nim dzieci 152

Zwierzęta i rośliny w domu 156

Rozdział 7. Dziecko przed planowanym zabiegiem – Marcin Partyka 161

Wprowadzenie 161

Przygotowanie dziecka do zabiegu 162

Badania krwi 167

Zabiegi operacyjne 167

Część II**LEKSYKON CHORÓB WIEKU DZIECIĘCEGO****Rozdział 8. Alergologia – Anna Zawadzka-Krajewska 175****Rozdział 9. Chirurgia – Aleksander Wagner 211****Rozdział 10. Choroby genetyczne – Lech Korniszewski 243****Rozdział 11. Choroby metaboliczne – Ewa Pronicka 257****Rozdział 12. Choroby zakaźne – Ewa Duszczyk 279****Rozdział 13. Dermatologia – Danuta Rosińska-Borkowska 301****Rozdział 14. Endokrynologia (choroby układu wydzielania wewnętrznego) – Barbara Rymkiewicz-Kluczyńska 327**

- Rozdział 15. **Gastroenterologia (choroby układu pokarmowego)**
– Józef Ryżko, Piotr Socha 349
- Rozdział 16. **Grypa** – Lidia Brydak 367
- Rozdział 17. **Hepatologia (choroby wątroby)** – Irena Jankowska,
Joanna Pawłowska, Piotr Socha 377
- Rozdział 18. **Immunologia (pierwotne niedobory odporności)**
– Ewa Bernatowska 401
- Rozdział 19. **Kardiologia** – Anna Turska-Kmieć 411
- Rozdział 20. **Laryngologia** – Wojciech Zaleski 429
- Rozdział 21. **Logopedia** – Katarzyna Bienkowska 443
- Rozdział 22. **Nefrologia (choroby nerek)** – Małgorzata Pańczyk-Tomaszewska 461
- Rozdział 23. **Neurologia** – Jagna Czochańska 473
- Rozdział 24. **Okulistyka** – Wojciech Hautz 495
- Rozdział 25. **Onkologia i hematologia** – Jerzy R. Kowalczyk 507
- Rozdział 26. **Ortodoncja** – Joanna Gieorgijewska 539
- Rozdział 27. **Ortopedia** – Hanna Kocon 549
- Rozdział 28. **Psychiatria** – Jadwiga Komender 561
- Rozdział 29. **Psychologia** – Marzena Samardakiewicz 583

Rozdział 30. Pulmonologia (choroby płuc) – *Jerzy Ziolkowski* 605

Rozdział 31. Reumatologia – *Anna Romicka* 621

Rozdział 32. Stany zagrożenia życia – *Marcin Rawicz* 645

Rozdział 33. Stomatologia wieku dziecięcego (pedodoncja)
– *Maria Szpringer-Nodzak* 673

Rozdział 34. Wybrane objawy chorobowe – *Marcin Partyka* 699

Skorowidz 723